

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"InTheLoop4VET

**O4 - T4 Rekomendacijų politikos
formuotojams ir reguliavimo institucijoms,
kaip palengvinti
projekto rezultatų įsisavinimas**

Išėjimo tipas: Intelektualinis išėjimas

EVBB
2022 m. balandžio mėn.

Projekto akronimas: "InTheLoop4VET
Projekto pavadinimas: Profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjų naudojimosi absolventų stebėjimo atsiliepimais gerinimas
Projekto kodas: 2019-1-SE01-KA202-060542

Dokumentų istorija

Versijos	Data	Pakeitimai	Pakeitimo tipas	Pristatė
1.0 versija	30/01/2022	Pradinis dokumentas	-	EVBB
2.0 versija	29/04/2022	Galutinis dokumentas	-	EVBB

Informacija apie dokumentą

Dokumento ID pavadinimas: 2022-04-29_InTheLoop4VET_rekomendacijos politikos formuotojams ir reguliavimo institucijoms

Dokumento pavadinimas: Rekomendacijų dokumentas politikos formuotojams ir reguliavimo institucijoms

Išėjimo tipas: Intelektinė produkcija

Pristatymo data: 29/04/2022

Veiklos tipas: Dokumentas

Veiklos vadovas: EVBB

Skaidos lygis: Viešoji svetainė

Atsakomybės apribojimas

Europos Komisijos parama šio leidinio leidybai nereiškia, kad ji pritaria jo turiniui, kuris atspindi tik autorių požiūrį, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos panaudojimą.

Šis dokumentas yra InTheLoop4VET konsorciumo nuosavybė. Projekto medžiagos, parengtos vykdant projekto valdymo ir įgyvendinimo veiklą, neleidžiama kopijuoti ar platinti jokia forma ir jokiais priemonėmis be išankstinio raštiško konsorciumo "InTheLoop4VET" sutikimo.

Turinys

Įvadas	4
Projekto misija	4
Projekto tikslai:	5
Projekto tikslai:	5
1. Absolventų sekimo sistemų (GTS) būklė Europos Sąjungoje	6
A. Kodėl GTS yra svarbi?	6
B. Grįžtamojo ryšio mechanizmų tipai Europoje	6
2. Supratimo memorandumas, skirtas sukurti profesinio rengimo ir mokymo įstaigą "Adopters".	7
3. Politinių rekomendacijų dokumentas	7
A. Politinių rekomendacijų dokumento poreikis	7
B. Politikos rekomendacijų dokumento apibrėžtis	8
C. Politikos rekomendacijų dokumento svarba	8
D. Kaip veiksmingai parengti politikos rekomendacijų dokumentą?	9
E. Politikos rekomendacijų dokumentas "InTheLoop4VET"	10
Priedas - susitarimo memorandumas	13

Įvadas

Projekto misija

"InTheLoop4VET" tikslas - sukurti sistemą ir priemones grįžtamojo ryšio ciklui, apimančiam absolventų duomenų rinkimą, duomenų apdorojimą ir pačių profesinio mokymo teikėjų prisitaikymą prie nuolat kintančios darbo rinkos aplinkos, įgyvendinti.

Šį tikslą lemia poreikis stiprinti profesinio mokymo teikėjų gebėjimus savarankiškai prisitaikyti (veiksmingai išnaudojant lankstumo, vietos rinkos žinių, artumo bendruomenėms privalumus), veiksmingai tvarkant ir apdorojant absolventų duomenis, derinant juos su darbo ir kitais rinkos poreikiais. Kartu projekte taikomas integruotas požiūris, kuriuo siekiama skatinti tokios grįžtamojo ryšio ciklo praktikos ir išteklių derinimą įvairiose profesinio rengimo ir mokymo srityse, tarptautinių standartų kūrimą, dalijimąsi duomenimis, bendrą apdorojimą ir skaidrumą juos įgyvendinant.

"InTheLoop4VET" - tai pirmaujančių profesinio mokymo ir mokslinių tyrimų srities institucijų partnerystė, kurios tikslas - didinti profesinio mokymo teikėjų dalyvavimą kuriant, plėtojant ir įgyvendinant grįžtamojo ryšio ciklą. Partnerystę sudaro trys profesinio mokymo teikėjai - Folksuniversitetet (SE), Ernestas Galvanauskas (LT), CIPFP Valle de Elda (ES), ES masto asociacija, atstovaujanti profesinio mokymo teikėjams (EVBB, DE), taip pat mokslinių tyrimų organizacija, turinti tarpsektorinės mokslinių tyrimų patirties (PROMEA, GR), ir ji pasižymi gebėjimų ir organizacinės patirties įvairove.

Projektas "InTheLoop4VET" apima gebėjimų ugdymo veiklą, susijusią su absolventų duomenų generavimu ir naudojimu, instituciniu pritaikymu, skaitmeninių grįžtamojo ryšio ciklo paramos priemonių kūrimu ir tinklų kūrimu siekiant dalytis duomenimis ir užtikrinti grįžtamojo ryšio ciklą sąveiką. Metodologinis metodas yra modulinis, apimantis atskirus etapus, reikalingus grįžtamojo ryšio mechanizmui sukurti profesinio mokymo teikėjų lygmeniu, grindžiamas absolventų stebėjimo duomenų ir rinkos informacijos generavimu ir naudojimu, taikant tikslinį ir kombinuotą nuostatų pritaikymo metodą.

Taikant metodą "iš apačios į viršų", įvertinamas profesinio mokymo teikėjų, turinčių daugiau duomenų tvarkymo įgūdžių, savarankiškai įgyvendinamų mikroreformų potencialas, kad būtų galima reaguoti į rinkos poreikius ir atitinkamai suderinti jų teikimo priemones ir turinį.

"InTheLoop4VET" sistemos konsolidavimas, papildantis esamas ES masto kokybės užtikrinimo sistemas ir susitarimus, suteiks pridėtinės vertės, nes profesinio mokymo paslaugų teikėjams bus suteiktos galimybės dalyvauti atitinkamuose sprendimų priėmimo procesuose ir konsultacijose. Numatoma, kad "InTheLoop4VET" sistemos ir priemonių, sukurtų atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes ir tinkamų derinti tarpvalstybiniu lygmeniu, sklaida turės poveikį daugumai profesinio mokymo mokyklų už partnerystės šalių ribų, nes padidins jų lankstumą, konkurencingumą ir sinergiją prisitaikant prie kintančių socialinių ir ekonominių poreikių. Galiausiai, pasitelkiant nepatentuosius skaitmeninius išteklius, kuriuos ketinama pateikti įgyvendinant projektą, bus lengviau nustatyti bendrus ataskaitų teikimo standartus ir tvarius keitimosi stebėjimo ir prisitaikymo duomenimis kanalus.

Projekto tikslai:

- Didesnis profesinio mokymo paslaugų teikėjų dalyvavimas kuriant ir įgyvendinant grįžtamojo ryšio ciklus.
- Profesinio mokymo paslaugų teikėjų gebėjimų kurti ir rinkti absolventų stebėjimo duomenis stiprinimas
- Geresnis profesinio mokymo paslaugų teikėjų naudojimas stebėjimo duomenimis paslaugų teikimo pritaikymo tikslais
- didinti absolventų dalijimosi duomenimis rodiklius ir profesinio rengimo ir mokymo absolventų duomenų palyginamumą.

Projekto tikslinės grupės:

- Profesinio mokymo paslaugų teikėjai
- Profesinio mokymo paslaugų teikėjų asociacijos
- Profesinio mokymo kokybės užtikrinimo institucijos ir politikos formuotojai

1. Absolventų sekimo sistemų (GTS) būklė Europos Sąjungoje

A. Kodėl GTS yra svarbi?

- CEDEFOP teigimu, "geresnis profesinio rengimo ir mokymo absolventų darbo rinkos rezultatų supratimas yra vienas iš pagrindinių šaltinių, leidžiančių įvertinti ir pagerinti profesinio rengimo ir mokymo kokybę ir svarbą darbo rinkai, kartu su įgūdžių pasiūlos ir paklausos prognozėmis".
- TARYBOS REKOMENDACIJA 2017 m. lapkričio 20 d. dėl absolventų stebėjimo: "Valstybės narės turėtų pagerinti duomenų apie absolventų veiklą, kurie turėtų būti suderinami ir prieinami palyginimui su visomis ES valstybėmis narėmis, prieinamumą ir kokybę, anonimiškai atliekant absolventų apklausas švietimo sistemos ir, kai tinkama, institucijų lygmeniu".
- Ekspertų grupės rekomendacijos, DG EAC, 2021 m.: "Aukštos kokybės duomenys apie aukštojo mokslo ir profesinio mokymo (VET) absolventų kelią baigus studijas suteikia galimybę politikos formuotojams ir švietimo įstaigoms pagerinti būsimus mokymo ir mokymosi rezultatus, absolventų įsidarbinimo galimybes, spręsti įgūdžių trūkumo ir neatitikimo problemą ir užtikrinti socialinę įtrauktį švietimo srityje. "

B. Grįžtamojo ryšio mechanizmų tipai Europoje

Liberalusis, statistinis, dalyvaujamas ir koordinuotas požiūriai egzistuoja kiekvienoje ES šalyje (šaltinis: CEDEFOP):

- **liberalus, kuriam** būdingas *žemas koordinavimo lygis*, kai grįžtamasis ryšys tarp profesinio mokymo teikėjų ir darbo rinkos daugiausia reguliuojamas per rinką (**IE**)
- **Statistinis, kuriam** būdingas *stiprus valstybinis švietimo reguliavimas ir silpni švietimo ir darbo rinkos ryšiai komunikacijos požiūriu* (**BG, EE, PL**).
- **Dalyvaujamoji**, leidžianti *socialiniams partneriams dalyvauti* procesuose, tačiau daugiausia kaip konsultantams (**ES, FR, HU, FI**).
- **Koordinuotai**, kai *socialiniai partneriai yra atnaujinimo proceso varomoji jėga* ir aktyviai dalyvauja jį įgyvendinant (**DK, NL, DE**).

2. Supratimo memorandumas dėl profesinio rengimo ir mokymo įstaigų kūrimo

Nuo 2019 m. įgyvendinant projektą "InTheLoop4VET" pavyko išspręsti didžiąją dalį šių iššūkių, kuriant sistemą ir priemones, skirtas grįžtamojo ryšio ciklui, apimančiam absolventų duomenų rinkimą, duomenų apdorojimą ir pačių profesinio mokymo teikėjų prisitaikymą prie nuolat kintančios darbo rinkos aplinkos, įgyvendinti. Taip pat pavyko sukurti integruotą požiūrį, kurio tikslas - skatinti tokios grįžtamojo ryšio ciklo praktikos ir išteklių derinimą įvairiose profesinio mokymo srityse, tarptautinių standartų kūrimą, dalijimąsi duomenimis, bendrą apdorojimą ir skaidrumą juos įgyvendinant.

Kad būtų pasiekta paskutinė projekto tikslų dalis, buvo sukurtas "InTheLoop4VET" perėmėjų tinklas (O4 - T1), pasirašant susitarimo memorandumą (priedas).

Šį tinklą iki šiol iš esmės sudaro daugiau kaip 20 svarbių Europos profesinio mokymo paslaugų teikėjų, kuriuos sieja bendra vizija ir noras pagerinti profesinio mokymo paslaugų teikėjų naudojimąsi absolventų stebėjimo atsiliepimais, remiantis asmens duomenų apsaugos, bendro intereso, abipusiškumo ir papildomumo principais.

Tarp įvairių susitarimo memorandume išvardytų veiklų, dėl kurių susitarė jį pasirašiusios šalys, galima rasti šią, kuri yra bene svarbiausia siekiant užtikrinti ilgalaikį "InLoop4VET" projekto poveikį: Tai yra vienas iš svarbiausių punktų, kurie padės užtikrinti, kad "InLoP4op" būtų įgyvendinami visi svarbūs įsipareigojimai, susiję su "InLoP4op". "

Šio dokumento tikslas - pateikti tinklui **rekomendacijų dokumentą** politikos formuotojams ir reguliavimo institucijoms, kaip palengvinti projekto rezultatų panaudojimą. Pagrindinis jo tikslas - įtikinti politikos formuotojus dėl nedidelės apimties institucinių pakeitimų naudoti, didelės absolventų stebėjimo duomenų rinkimo ir naudojimo vertės bei suderintų stebėjimo priemonių (dalijimosi duomenimis ir palyginamumo) poreikio.

3. Politinių rekomendacijų dokumentas

A. Politinių rekomendacijų dokumento poreikis

Kaip matėme per visą projekto "InTheLoop4VET" rengimo ir įgyvendinimo laikotarpį, akivaizdu, kad profesinio rengimo ir mokymo absolventų tikslo stebėjimas yra vienas iš veiksmingiausių, jei ne pats veiksmingiausias, būdas gauti svarbios informacijos apie aukštojo ir profesinio mokymo programų kokybę ir jų atitiktį darbo rinkos poreikiams.

Galimybė sekti profesinio mokymo absolventus taip pat laikoma pagrindine veiksmingų kokybės užtikrinimo sistemų sudedamąja dalimi, nes ji suteikia galimybę rinkti informaciją apie įgūdžių panaudojimą darbo rinkoje ir įsidarbinimo rodiklius. Tai rekomenduojama Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartuose ir gairėse (ESG), Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistemoje (EQAVET) ir sustiprinta Europos kokybės ir veiksmingos pameistrystės sistemoje.

Dabartiniai iššūkiai, su kuriais susiduriama siekiant veiksmingai įgyvendinti absolventų stebėsenos grįžtamojo ryšio mechanizmus, skirtus profesinio mokymo veiksmingumui stebėti ir gerinti, yra šie:

- **Nesuderinami duomenų rinkiniai:** Kadangi nėra standartizuoto požiūrio į profesinio rengimo ir mokymo absolventų stebėsenos sistemų įgyvendinimą, gaunama informacija yra sudėtinga ir jos vertė palyginimui tarp institucijų arba nacionaliniu / ES lygmeniu gali būti ribota.
- **Prasti sekimo metodai:** per daug apklausų arba prastos apklausos, nepakankamas laiko intervalas, prasta analizė, atsitiktinis sekimo rezultatų naudojimas, ribotas rezultatų naudojimas ar palyginimas.
- **nepakankamas stebėjimo rezultatų naudojimas:** Pavyzdžiui, dėl nepakankamų išteklių institucijų lygmeniu arba dėl nacionalinių teisės aktų (pvz., BDAR).
- **BDAR:** Stebėjimo sistemose turėtų būti rimtai atsižvelgiama į duomenų privatumą ir jo paisoma. Būtina atsižvelgti į etinius aspektus ir užtikrinti surinktų duomenų anonimiškumą.
- **Išlaidos:** Kuriant profesinio mokymo absolventų stebėsenos sistemas reikia atsižvelgti į turimas lėšas ir išteklius, būtinus profesinio mokymo absolventų stebėsenos veiksmams įgyvendinti ir užtikrinti jų tvarumą.

B. Politikos rekomendacijos apibrėžtis

Politinių rekomendacijų dokumentas - tai rašytinis dokumentas su politiniais patarimais, parengtas grupei arba asmeniui, turinčiam įgaliojimus priimti politinius sprendimus arba daryti jiems įtaką, t. y. ministrui, parlamento nariui, vietos valdžios institucijai, parlamento komitetui ar kitai viešajai įstaigai. Politikos rekomendacijos skirtos informuoti asmenis, kuriems tenka priimti politinius sprendimus tam tikrais klausimais, apie tai, kaip tyrimai ir įrodymai gali padėti priimti geriausius sprendimus. Tai yra mokslinių tyrimų naudojimas siekiant išspręsti viešosios politikos problemą arba pateikti įrodymų, kaip politika veikia. Tai, ar politikos formuotojai priims rekomendaciją, priklauso nuo daugelio veiksnių, tačiau rekomendacija, kuri yra pagrįsta svariais įrodymais, kurios įgyvendinimas yra ekonomiškai efektyvus ir kurioje atsižvelgiama į geriausią tarptautinę praktiką, turi daugiau galimybių būti priimta ir daryti įtaką politinėms diskusijoms.

C. Politinių rekomendacijų dokumento svarba

Mokslinių tyrimų rezultatų sklaida yra labai svarbi siekiant kuo labiau padidinti naudingą poveikį visuomenei, ekonomikai ir žmonių gyvenimui. Mokslininkai tyrėjai, remdamiesi savo tyrimais, turėtų parengti politines rekomendacijas, kad įtakingi asmenys galėtų pasinaudoti išvadamis ir realiai keisti politiką ir visuomenę.

Jos tikslai yra:

- Skatinti profesinio mokymo centrų ir įmonių bendradarbiavimą ir daryti įtaką politikos formavimui, siekiant iniciatyvų, kuriomis siekiama didinti profesinio mokymo pasiūlą, kokybę ir patrauklumą, geriau derinant mokymo turinį su faktiniais darbo vietos reikalavimais.
- Poveikis švietimo ir mokymo politikos formavimui.
- daryti įtaką sprendimų priėmimui, kad būtų stiprinami praktiniai profesinio rengimo ir mokymo komponentai, stiprinamas profesinio rengimo ir mokymo paslaugų teikėjų ir darbdavių bendradarbiavimas ir skatinama kurti įgūdžių ugdymo politiką ir strategijas.

D. Kaip veiksmingai parengti politikos rekomendacijų dokumentą?

Tarp rastų gairių yra ir tokių, kurios gali padėti akademikams ir kitiems tyrėjams rašyti moksliniais tyrimais pagrįstas politines rekomendacijas:

a. Aiškiai apibrėžkite tikslą:

Pirmasis žingsnis rengiant politikos rekomendacijų dokumentą - nuspręsti, koks yra rekomendacijos tikslas.

Mūsų atveju tikslas - **padėti nacionaliniams pareigūnams parengti arba sustiprinti absolventų stebėsenos priemones.**

b. Nustatykite tikslinę auditoriją

Kitas politikos rekomendacijos rengimo etapas - nustatyti tikslinę auditoriją.

Šiuo atveju siekiame padėti **nacionalinėms ir regioninėms vyriausybėms** siekti aukštų standartų vykdant profesinio rengimo ir mokymo absolventų stebėseną.

c. Aiškiai išdėstykite problemą

Politikos formuotojams labai svarbu turėti **aiškų esamos problemos apibūdinimą**. Taip pat svarbu prisiminti, kad **politinėse rekomendacijose niekada neturėtų būti vartojama akademinė ir techninė kalba**. Jos turėtų būti pateiktos aiškia, suprantama ir paprasta kalba: lengvai suprantama bet kuriam skaitytojui, neturinčiam jokių išankstinių žinių šioje srityje. Apskritai politikos rekomendacijų auditorija nesidomės metodologija, išskyrus tai, kad išvados yra patikimos. Svarbu teikti pirmenybę informacijai, skirtai politikos formuotojams.

d. Suderinamumas su esamomis strategijomis

Politinė rekomendacija gali turėti didesnę nepriklausomą poveikį, jei ji gali būti suderinta su esama strategija, vyriausybės programa ar teisės aktais. Moksliniai tyrimai geriausiai veikia šiuo metu kuriamą politiką. Rekomendacija gali turėti įtakos naujos politikos formavimui, todėl rengiant rekomendacijas svarbu žinoti apie esamus ir būsimus politikos pokyčius toje srityje.

Mūsų atveju tai suderinta su 2017 m. lapkričio 20 d. Europos Vadovų Tarybos rekomendacija dėl absolventų stebėsenos, kurioje teigiama, kad valstybės narės turėtų pagerinti duomenų apie absolventų veiklą, kurie turėtų būti suderinami ir prieinami palyginimui su visomis ES valstybėmis narėmis, prieinamumą ir kokybę, anonimiškai atliekant absolventų apklausas švietimo sistemos ir, jei reikia, institucijų lygmeniu. Tai taip pat dera su Europos švietimo ir kultūros generalinio direktorato (GG EAC) ekspertų grupės rekomendacijomis, kuriose 2021 m. teigiama, kad Aukštos kokybės duomenys apie aukštojo mokslo ir profesinio mokymo (VET) absolventų kelių baigus studijas suteikia galimybę politikos formuotojams ir švietimo įstaigoms pagerinti būsimus mokymo ir mokymosi rezultatus, absolventų įsidarbinimo galimybes, spręsti įgūdžių trūkumo ir neatitikimo problemą ir užtikrinti socialinę įtrauktį švietimo srityje.

e. Parodykite ir paaišinkite naudą visuomenei ir veiksmų svarbą.

Svarbu rašyti rekomendacijas, kuriose aiškiai argumentuojama, kodėl, remiantis tyrimais, rekomendacija bus naudinga visuomenei individualiu, bendruomenės ir nacionaliniu lygmenimis. Be to, kadangi politikos formuotojai susiduria su daugybe klausimų, kuriems reikia skirti dėmesio ir imtis veiksmų, darbe reikia juos įtikinti, kad tyrimais išryškinta problema yra svarbi, o rekomenduojama veiksmų kryptis bus naudinga visuomenei tam tikru atžvilgiu, jei bus imtasi veiksmų.

Išvados:

Remiantis šiomis taisyklėmis, dokumentiniais tyrimais, ankstesnių projektų rezultatais ir pasiekimais, buvo parengtas šis politikos rekomendacijų dokumentas, kurį partnerystė panaudojo ir pasidalijo su "InTheLoop4VET" diegėjų tinklu, siekdama aiškiai paaiškinti politikos formuotojams dabartines problemas, susijusias su profesinio rengimo ir mokymo absolventų stebėjimo sistemomis, ir ką reikia padaryti, kad jos būtų patobulintos ir taikomos vietos ir (arba) nacionaliniu lygmeniu.

E. "InTheLoop4VET" politikos rekomendacijų dokumentas

Veiksmingos nacionalinės grįžtamojo ryšio sistemos ir absolventų stebėjimo sistemos, leidžiančios laiku pritaikyti mokymosi paslaugas prie kintančių darbo rinkos poreikių, kūrimas.

2017 m. Tarybos rekomendacijoje valstybės narės buvo paragintos imtis priemonių, kad būtų užtikrintas savalaikis, reguliarus ir platus absolventų stebėsenos sistemų duomenų analizės rezultatų skleidimas ir panaudojimas, siekiant šių tikslų:

- **Stiprinti** būsimų studentų, esamų studentų ir absolventų **profesinį orientavimą**.
- **remti mokymo programų rengimą ir atnaujinimą**, kad būtų geriau įgyjami atitinkami įgūdžiai ir gerinamos įsidarbinimo galimybės.
- **gerinti įgūdžių atitikimą**, kad būtų remiamas konkurencingumas ir inovacijos vietos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis ir sprendžiamas įgūdžių trūkumo klausimas.
- **Planuoti ir prognozuoti** besikeičiančius užimtumo, švietimo ir socialinius poreikius.
- **Prisidėti prie politikos formavimo** nacionaliniu ir ES lygmenimis.

Tačiau nuo to laiko, kai aukštųjų mokyklų absolventams taikomų sistemų įgyvendinimas gerėjo ir didėjo, profesinio mokymo absolventų atveju tai nebuvo taip, kaip profesinio mokymo absolventų atveju.

Iššūkiai

Įgyvendinant veiksmingą profesinio mokymo absolventų stebėsenos sistemą susiduriama su daugybe iššūkių:

- **Nesuderinami duomenų rinkiniai:** Kadangi nėra standartizuoto GTS įgyvendinimo metodo, gaunama informacija yra sudėtinga, o jos vertė palyginimui tarp institucijų arba nacionaliniu/ES lygmeniu gali būti ribota.
- **Prasti sekimo metodai:** per daug apklausų arba prastos apklausos, nepakankamas laiko intervalas, prasta analizė, atsitiktinis sekimo rezultatų naudojimas, ribotas rezultatų naudojimas ar palyginimas.
- **nepakankamas stebėjimo rezultatų naudojimas:** Pavyzdžiui, dėl nepakankamų išteklių institucijų lygmeniu arba dėl nacionalinių teisės aktų (pvz., BDAR).
- **BDAR:** Stebėjimo sistemose turėtų būti rimtai atsižvelgiama į duomenų privatumą ir jo paisoma. Būtina atsižvelgti į etinius aspektus ir užtikrinti surinktų duomenų anonimiškumą.
- **Išlaidos:** Kuriant profesinio rengimo ir mokymo GTS sistemas, reikia atsižvelgti į turimas lėšas ir išteklius, būtinus profesinio rengimo ir mokymo GTS veiksams įgyvendinti ir užtikrinti jų tvarumą.

Rekomendacijos dėl veiksmingos profesinio mokymo absolventų stebėsenos sistema

- 1. Profesinio mokymo absolventų stebėjimo sistema turi visiškai atitikti BDAR reikalavimus.**
- 2. Profesinio rengimo ir mokymo absolventų stebėsenos sistema yra gerai išpopuliarinta pagrindinėse šalies profesinio rengimo ir mokymo įstaigose.**
- 3. Pagrindinės šalies profesinio mokymo įstaigos tinkamai įgyvendina ir naudoja profesinio mokymo absolventų stebėsenos sistemą.**
- 4. Šiais principais vadovujamasi profesinio mokymo absolventų stebėjimo sistemoje:**
 - mokinių teisę į kokybišką, įtraukų, tinkamą ir veiksmingą švietimą ir mokymą laikyti stebėsenos proceso centru, kaip nustatyta Europos socialinių teisių ramsčio pirmajame skyriuje, ypatingą dėmesį skiriant teisei į kokybišką švietimą, mokymą, mokymąsi visą gyvenimą ir aktyvią paramą įsidarbinant.
 - būti paremta kokybės užtikrinimo sistema.
 - gerbti privačią informaciją pagal duomenų apsaugos taisykles ir užtikrinti visų stebimų absolventų konfidencialumą.
 - parodyti aiškias sąsajas su kitomis švietimo politikos sritimis.
 - papildyti kitus žvalgybos informacijos šaltinius, kad būtų lengviau įvertinti, planuoti ir valdyti sudėtingas įgūdžių sistemas.
- 5. Profesinio rengimo ir mokymo absolventų stebėjimo sistema atitinka šiuos standartus:**
 - prisidėti prie sutartų profesinio mokymo sistemos (-ų) tikslų įgyvendinimo.
 - siekiama apimti visas pirminio ir tęstinio profesinio mokymo programas.
 - siekiama pateikti kokybiškus duomenis apie visus absolventus.
 - leidžia atlikti besimokančiųjų pogrupių lyginamąją analizę.
 - naudoti lyginamąsias grupes.
 - būti pagrįsti keliais matavimo taškais, kad būtų galima atlikti longitudinalinę analizę.
 - apibrėžti pageidaujamą stebėjimo informacijos kokybę ir naudoti kokybės užtikrinimą absolventų stebėjimo sistemai paremti.
 - užtikrinti, kad absolventų stebėjimo sistemų informacija būtų prieinama tokia forma, kuri atitiktų sutartus suinteresuotųjų šalių ir socialinių partnerių poreikius.
 - stiprinti tarpvalstybinę partnerystę, įtraukiant absolventus, kurie baigę programą persikelia į kitą šalį.
 - prisidėti prie ES lygmens bendradarbiavimo profesinio rengimo ir mokymo srityje.

6. Profesinio rengimo ir mokymo įstaigų absolventų stebėjimo sistemoje renkama BŪTINA faktinė informacija apie absolventus:

- Gimimo data (mėnuo ir metai)
- Lytis
- Gimimo šalis ir pilietybė
- Gyvenamosios vietos šalis
- Baigtas mokslo laipsnis (jei įmanoma, nurodant galutinį įvertinimą ir išsilavinimo sritį)
- Užimtumo statusas
- Sektorius ir profesija (dirbantiems asmenims)
- Geografinė darbo vieta
- Pagrindinė informacija apie darbo sąlygas (darbas visą darbo dieną ir ne visą darbo dieną; sutarties tipas)
- Tėvų išsilavinimo lygis
- Informacija apie karjeros raidą (darbo istorija iki dabartinio darbo), įskaitant tolesnį formalųjį mokymąsi baigus studijas.
- Tarptautinis studijų mobilumas (t. y. absolventų laipsnių ir kreditų mobilumas studijų metu)
- Absolventų tarptautinis darbo jėgos judumas

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EVBB
EUROPEAN ASSOCIATION OF
INSTITUTES FOR VOCATIONAL TRAINING

Priedas - susitarimo memorandumas

InTheLoop4VET – susitarimo memorandumas:

Prisijungimas prie vykdytojų tinklo, siekiant pagerinti profesinio mokymo paslaugų teikėjų absolventų stebėjimo grįžtamojo ryšio naudojimą

Šiame susitarimo memorandume (SM) nustatomos taisyklės, susijusios su asmens duomenų apsauga (BDAR) naudojant skaitmeninę saugyklą, skirtą interaktyvioms ataskaitoms apie grįžtamojo ryšio mechanizmą, sukurtą pagal Erasmus+ projektą InTheLoop4VET. Šiuo SM taip pat numatoma bendradarbiavimo sistema, sukuriama komunikacijos kanalas ir nustatomi konkretūs darbo susitarimai tarp pasirašiusių Šalių, kurios turi bendrą viziją ir norą **tobulinti profesinio mokymo teikėjų absolventų stebėjimo grįžtamąjį ryšį, remiantis asmens duomenų apsaugos principais**, bendrais interesais, abipusiškumu ir papildomumu.

Susitarimo memorandumas buvo sukurtas įgyvendinant Erasmus+ projektą „InTheLoop4VET“, kurio tikslas – **pagerinti profesinio mokymo teikėjų absolventų stebėjimo grįžtamąjį ryšį**, kaip atsaką į profesinio mokymo teikėjų poreikį stiprinti savarankiško prisitaikymo gebėjimus (efektyviai išnaudojant profesinio mokymo pranašumus, tokius kaip lankstumas, vietos rinkos išmanymas, artumas prie bendruomenių), efektyviai tvarkant ir apdorojant absolventų duomenis, derinant procesus su darbo ir kitais rinkos poreikiais.

1. Konceptija

Šis susitarimo memorandumas sukurtas įgyvendinant Erasmus+ projektą „InTheLoop4VET“, kurio tikslas – reaguoti į profesinio mokymo teikėjų poreikį stiprinti savarankiško prisitaikymo gebėjimus tobulinant ir platinant **grįžtamojo ryšio priemonių, skirtų absolventų stebėjimui, naudojimą**.

InTheLoop4VET tyrimo išvados atskleidė, kad pagal Europos Komisijos galutinę ataskaitą „Profesinio mokymo absolventų sekimo priemonių žemėlapis ES valstybėse narėse“ (2018 m.) keturiose ES valstybėse narėse vis dar nėra profesinio mokymo absolventų sekimo priemonės (Bulgarija, Kipras, Graikija ir Latvija). Siekiant užtikrinti profesinio mokymo įstaigų gyvybingumą ir poveikį, labai svarbu turėti absolventų stebėjimo sistemas, kad jų įgūdžiai būtų atnaujinti ir suderinti su įgūdžiais, kurių reikia nuolat besikeičiančiai rinkai, kad būtų užtikrintas aukštas užimtumo lygis – idealiu atveju arti 100 proc. Absolventų stebėjimas, jų tikslų žinojimas ir atsiliepimų gavimas apie tai, kaip dalyvavimas profesinio mokymo kursuose užtikrina jiems vietą darbo rinkoje arba padėjo pereiti į tolesnį išsilavinimą / mokymą, yra veiksmingiausias ir faktais pagrįstas būdas įvertinti profesinio mokymo programų sėkmę bei koreguoti juos pagal faktus ir informaciją apie įgūdžių paklausą ir pasiūlą.

Apibendrinant, profesinių mokyklų absolventų įsidarbinimo sekimas yra svarbus švietimo įstaigų finansavimo rodiklis, įvertinantis mokymo kokybę atskirose institucijose, prognozuojant, kokie švietimo sektoriai ir sritys bus paklausūs ateityje.

2. Tikslai ir apimtis

Nors pagrindinis InTheLoop4VET susitarimo memorandumo tikslas yra užtikrinti, kad profesinio mokymo paslaugų teikėjai laikytųsi asmens duomenų apsaugos sistemos, kai naudojasi interaktyvia projekto ataskaitų saugykla, šis susitarimo memorandumas taip pat skirtas **remti ir skleisti**

absolventų stebėjimo grįžtamojo ryšio ciklo mechanizmų naudojimą, siekiant stebėti ir gerinti profesinio mokymo teikimo veiksmingumą, sukuriant visos ES strateginę partnerystę, kuri galėtų suburti pagrindinius veikėjus ir suinteresuotąsias šalis, susijusias su formaliojo ir neformaliojo švietimo ir mokymo teikimu: nuo profesinio mokymo teikėjų iki aukštųjų mokyklų; nuo politikos formuotojų ir valdžios institucijų iki darbdavių ir darbuotojų asociacijų; nuo pameistrių ir studentų iki akademių, mokslo ir technikos tyrėjų.

Pasirašiusios šalys vienijasi, siekdamos šių pagrindinių tikslų:

- Remti regionines, nacionalines ir Europos iniciatyvas, skirtas **absolventų stebėjimo grįžtamojo ryšio priemonių ir mechanizmų** kūrimui ir naudojimui.
- Skatinti **absolventų stebėjimo grįžtamojo ryšio metodus ir įrankius** integravimą savo įstaigoje, taip pat bendradarbių tinkle.

Tokiu būdu InTheLoop4VET SM taip pat ketina prisidėti prie **Europos lygmeniu apibrėžtų principų ir tikslų**, kaip neseniai buvo nurodyta tokiose deklaracijose kaip Osnabriuko deklaracija (2020 m.), kurioje kokybiškas profesinis mokymas įvardijamas kaip inovacijų ir atsigavimo skatinimo priemonė ir esminis ekologiško, skaitmeninio ir tvaraus augimo veiksnys, Įgūdžių paktas (2020 m.), Europos Komisijos skatinama Europos darbo jėgos kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo iniciatyva, įtraukta į Europos žaliąjį kursą, remianti ekologišką ir skaitmeninį perėjimą, taip pat pramonės ir MVĮ augimo strategijas.

3. Asmens duomenų apsauga ir bendrasis duomenų apsaugos reglamentas – BDAR (REGLAMENTAS (ES) 2016/679)

a. Asmens duomenų apsauga

Teisė į asmens duomenų apsaugą, kaip nurodyta Europos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnyje:

1. Kiekvienas turi teisę į asmens duomenų apsaugą
2. Tokie duomenys turi būti tvarkomi sąžiningai nurodytais tikslais ir remiantis suinteresuoto asmens sutikimu arba kitu teisėtu įstatymuose nustatytu pagrindu. Kiekvienas turi teisę susipažinti su duomenimis, kurie buvo surinkti apie jį, ir teisę reikalauti, kad jie būtų ištaisyti.
3. Šių taisyklių laikymąsi kontroliuoja nepriklausoma institucija.

ES šalių valdžios institucijos privalo laikytis Pagrindinių teisių chartijos tik įgyvendindamos ES įstatymus. Pagrindinės teisės yra saugomos jūsų šalies konstitucijos.

Reglamentu dėl asmenų apsaugos ES institucijoms tvarkant asmens duomenis buvo įsteigta Europos duomenų apsaugos priežiūros institucija (EDAPP). EDAPP yra nepriklausoma ES įstaiga, atsakinga už duomenų apsaugos taisyklių taikymo Europos institucijose stebėseną ir už skundų tyrimą.

Europos Komisija paskyrė duomenų apsaugos pareigūną, atsakingą už duomenų apsaugos taisyklių stebėseną ir taikymą Europos institucijose. Duomenų apsaugos pareigūnas, bendradarbiaudamas su Europos duomenų apsaugos priežiūros institucija, savarankiškai užtikrina vidinį duomenų apsaugos taisyklių taikymą.

b. Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas – BDAR (REGLAMENTAS (ES) 2016/679)

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos priimtas [ES REGLAMENTAS \(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo:

- Nustato taisykles, susijusias su fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis ir taisykles, susijusias su laisvu asmens duomenų judėjimu.
- Gina pagrindines fizinių asmenų teises ir laisves, ypač jų teisę į asmens duomenų apsaugą.
- Laisvas asmens duomenų judėjimas Sąjungoje nėra nei ribojamas, nei draudžiamas dėl prielaidų, susijusių su fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis.

Su asmens duomenų tvarkymu susiję principai (5 straipsnis – REGLAMENTAS (ES) 2016/679):

Asmens duomenys turi būti:

- a) duomenų subjekto atžvilgiu tvarkomi teisėtu, sąžiningu ir skaidriu būdu (teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo principas);
- b) renkami nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu; tolesnis duomenų tvarkymas archyvavimo tikslais viešojo intereso labui, mokslinių ar istorinių tyrimų tikslais arba statistiniais tikslais pagal 89 straipsnio 1 dalį nėra laikomas nesuderinamu su pirminiais tikslais (tikslų apribojimo principas);
- c) adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi (duomenų kiekio mažinimo principas);
- d) tikslūs ir prireikus atnaujinami; turi būti imamasi visų pagrįstų priemonių užtikrinti, kad asmens duomenys, kurie nėra tikslūs, atsižvelgiant į jų tvarkymo tikslus, būtų nedelsiant ištrinami arba ištaisomi (tikslumo principas);
- e) laikomi tokia forma, kad duomenų subjektų tapatybę būtų galima nustatyti ne ilgiau, nei tai yra būtina tais tikslais, kuriais asmens duomenys yra tvarkomi; asmens duomenis galima saugoti ilgesnius laikotarpius, jeigu asmens duomenys bus tvarkomi tik archyvavimo tikslais viešojo intereso labui, mokslinių ar istorinių tyrimų tikslais arba statistiniais tikslais pagal 89 straipsnio 1 dalį, įgyvendinus atitinkamas technines ir organizacines priemones, kurių reikalaujama šiuo reglamentu siekiant apsaugoti duomenų subjekto teises ir laisves (saugojimo trukmės apribojimo principas);
- f) tvarkomi tokiu būdu, kad taikant atitinkamas technines ar organizacines priemones būtų užtikrintas tinkamas asmens duomenų saugumas, įskaitant apsaugą nuo duomenų tvarkymo be leidimo arba neteisėto duomenų tvarkymo ir nuo netyčinio praradimo, sunaikinimo ar sugadinimo (vientisumo ir konfidencialumo principas).
- g) Duomenų valdytojas yra atsakingas už tai, kad būtų laikomasi 1 dalies, ir turi sugebėti įrodyti, kad jos laikomasi (atskaitomybės principas).

Skaitykite išsamiai: [Regulation \(EU\) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016](#)

4. SM teisinis pobūdis

Siekdamos puoselėti bendradarbiavimą, pasirašiusios šalys sutinka gerbti BDAR reglamentus, neperžengdamos savo galimybių ir turimų išteklių, vykdydamos bendras sritis, apimančias, bet neapsiribojant, šias (bendradarbiavimo) veiklas:

- **Prisidėti prie profesinio mokymo teikimo pritaikymo rezultatų saugyklos kūrimo.** Duomenų baze galės naudotis bet kuri registruota suinteresuotoji šalis, kuri turės prieigą prie duomenų, atspindinčių profesinio mokymo teikėjų įsivertinimo rezultatus (pvz., siūlomus ar įgyvendintus pakeitimus), naudojant sekimo ir grįžtamojo ryšio mechanizmus.
- **InTheLoop4VET grįžtamojo ryšio skaitmeninio absolventų sekimo įrankio platinimas** profesinio mokymo teikėjams, padėsiantis jiems gerinti profesinio mokymo absolventų įsivertinimo sekimą, yra svarbus švietimo įstaigų finansavimo rodiklis, vertinant mokymo kokybę atskirose institucijose, prognozuojant sektorius ir švietimo sritis, kurios bus paklausios ateityje.
- Aktyvus dalyvavimas **seminaruose, konferencijose ir renginiuose**, kuriuose nagrinėjamos tokios temos kaip profesinio mokymo absolventų užimtumas ir metodai / įrankiai, padedantys efektyviai sekti tuos vertingus duomenis.
- **Susitikimų koordinavimas ir ryšių sudarymas** tarp pasirašiusių šalių, siekiant iširti galimybes atlikti **bendrus tyrimus, veiksmus ir projektus** šioje srityje.
- **Abipusis keitimasis informacija ir žiniomis** tarp pasirašiusių šalių apie viešąsias ir privačias iniciatyvas, kuriomis siekiama efektyviau naudoti absolventų stebėjimo grįžtamojo ryšio priemones ir mechanizmus.
- **Bendradarbiavimas** su politikos formuotojais, siekiant didinti ir tobulinti tokių metodų / priemonių naudojimą.
- **Informuotumo** apie visuomeninę ir ekonominę naudą, gaunamą iš aktyvaus absolventų stebėjimo grįžtamojo ryšio priemonių ir mechanizmų naudojimo, **didinimas**.

Šis susitarimo memorandumas yra ketinimų pareiškimas ir jį pasirašiusioms šalims nesukuria jokių vykdytinų teisių ar įsipareigojimų. Tikimasi, kad Šalys vykdys savo užduotis pagal šį susitarimo memorandumą dėdamos visas pastangas ir remdamosi turimais ištekliais. Šis susitarimo memorandumas nekeičia jokių ES teisės aktų ar bet kokių nacionalinių įstatymų, taip pat neturi įtakos kitų galiojančių ir šalims taikomų daugiašalių ar dvišalių susitarimų nuostatoms.

5. Šalių parašai

Šis susitarimo memorandumas tarp InTheLoop4VET partnerystės ir pasirašiusios šalies įsigalios, kai pasirašiusi šalis pasirašys šį dokumentą arba pateiks formą, esančią šioje nuorodoje: <https://forms.gle/MtVKwone6eLLLgfCA>

Pasirašanti šalis

Pavardė:

Pareigos / kompetencijos sritis:

Įstaiga:

Valstybė:

Parašas: